

Aprob _____ / *semnat* / _____

Mihail COTOROBAI,
Avocat al Poporului (Ombudsman)

RAPORT
privind vizita preventivă efectuată în Casa-internat
pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din or.Orhei,
la 27 septembrie 2017

Raportul a fost elaborat de către
Membrii Oficiului Avocatului Poporului, Secția Prevenirea Torturii:

- *Lilian Tudosan*
- *Iurie Dubenco*
- *Alexandru Zubco*

I. Informații despre vizită

La 27 septembrie 2017, membrii Oficiului Avocatului Poporului (OAP), Secția prevenirea torturii au efectuat o vizită preventivă de monitorizare în Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din or.Orhei.

Vizita a fost realizată în următoarea componență (*în continuare membrii OAP*):

1. Alexandru Zubco – Șef secție, Oficiul Avocatului Poporului;
2. Lilian Tudosan – Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului;
3. Iurie Dubenco - Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului.

Scopul vizitei: Monitorizarea situației privind respectarea drepturilor beneficiarilor, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante în Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din or.Orhei.

II. Informații generale despre instituție

Casa internat pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din or.Orhei este amplasată în microraioul Lupoaica a orașului Orhei, pe strada V.Cupcea, nr.4. Suprafața totală a instituției constituie - 4, 2216 ha, teritoriul este îngrădit cu un gard de beton din toate părțile. Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale din Orhei este compusă din 4 blocuri, depozit, cazangerie, WC, spălătorie, teren de joacă, punct de trecere, garaj și stație de pompare. Conducător Diana Chicuș.

Casa-internat dispune de cazangerie autonomă cu gaz natural, fântână arteziană, care alimentează instituția cu apă potabilă, energie electrică-centralizată, generator electric pentru cazuri de deconectare a electricității.

Structura organizatorică: Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale este instituție socială care potrivit Regulamentului de funcționare oferă plasament temporar copiilor cu deficiențe mintale în vârstă de la 4 până la 18 ani. Potrivit administrației Casei-internat, în instituție sunt plasați copii de la 7 ani, iar la împlinirea majoratului beneficiarii continuă să se afle în instituție. Astfel, la momentul vizitei vârsta celui mai mare beneficiar era de 40 de ani.

Potrivit Regulamentului intern de funcționare, casa-internat urmează să desfășoare activitatea în conformitate cu principiile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, legislația în vigoare al Republicii Moldova.

Casa-internat trebuie să organizeze și să desfășoare activitatea în baza următoarelor principii:

- a) Respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) Egalitatea șanselor și nondiscriminarea;
- c) Respectarea demnității copilului;
- d) Accesibilitatea la servicii de calitate;
- e) Asigurarea unui tratament individualizat și personalizat al copilului;
- f) Asigurarea unei intervenții profesionale, prin echipe multidisciplinare;
- g) Asigurarea confidențialității și a eticii profesionale;
- h) Responsabilizarea părinților cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești.

În Regulamentul de funcționare al instituției vizitate este prevăzut că beneficiarului i se asigură respectarea următoarelor drepturi:

- a) La identitate și o istorie proprie;
- b) La familie și menținerea contactului permanent și nemijlocit cu părinții;
- c) La exprimarea liberă a opiniei;
- d) La libertatea de gândire, conștiință și religie;
- e) La protecție împotriva oricărei forme de abuz sau neglijare;
- f) La reevaluarea periodică a măsurii de protecție stabilită;
- g) La sănătate și ajutor medical;
- h) La securitate socială;
- i) La reabilitare fizică, psihologică și reintegrare socială;
- j) La participarea în diferite activități organizate de instituție.

III. Cooperarea

În timpul efectuării vizitei membrii OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, în spațiile de cazare a beneficiarilor, spațiile auxiliare, registrele interne, cantină, depozite. La fel, membrii OAP au purtat discuții confidențiale cu unii beneficiari.

IV. Condițiile de cazare

La momentul vizitei în instituție se aflau 203 beneficiari, acestea fiind repartizați în 18 grupe, după cum urmează: grupa nr.10 – 8 per.(nedeplasabile), grupa nr.11 – 6 per., grupa nr.12 – 9 per., grupa nr.9 – 9 per. (fiind folosită ca izolator medical), grupa nr.17 – 10 per., grupa nr.18 – 9 per., grupa nr.4 – 10 per. Per general, condițiile materiale sunt satisfăcătoare. Instituția a beneficiat de donații externe, fapt ce a permis renovarea unor încăperi, amenajări, imobiliar și echipament necesar și acomodat cerințelor beneficiarilor. Administrația Casei-internat este recunoscătoare donatorilor pentru sprijinul oferit.

V. Regimul zilei

08.00 – 08.10 min	Înviorarea
08.10 – 09.00 min	Pregătirea pentru dejun. Dejunul
09.00 – 11.15 min	Proceduri fizioterapeutice. Gimnastica curativă. Masaj
11.15 – 11.40 min	Dejunul mic
11.40 – 13.00 min	Plimbări jocuri mobile
13.00 – 13.50 min	Pregătirea pentru prânz. Prânzul
13.50 – 14.00 min	Pregătirea către somnul de zi
14.00 – 16.00 min	Somnul de zi
16.00 – 16.25 min	Deșteptarea treptată
16.25 – 17.00 min	Gustarea
17.00 – 17.30 min	Plimbări. Jocuri libere
17.30 – 18.30 min	Gimnastică curativă. Masaj. Proceduri de recuperare
18.30 – 19.00 min	Activități libere
19.00 – 19.40 min	Pregătirea pentru cină. Cina
19.40 – 20.40 min	Activități diverse
20.40 – 21.00 min	Pregătirea pentru somn
21.00	Stingerea

VI. Blocul locativ

Pe timp de noapte și zi, beneficiari sunt supravegheați de educatoare, asistentă și o dădacă. Sursa de iluminare artificială din fiecare cameră este reprezentată de un bec, montat pe tavan, calitatea iluminării fiind satisfăcătoare pe timp de noapte. De asemenea, în fiecare cameră sunt ferestre, care permit pătrunderea razelor solare pe timp de zi.

În odăi, lipsește sistemul de ventilare artificială. Se practică, aerisirea prin intermediul deschiderii geamurilor. La fel, rezidenții nu aveau noptiere pentru păstrarea lucrurilor personale, acestea fiind păstrate în dulapurile comune, unde fiecare dispunea de o poliță.

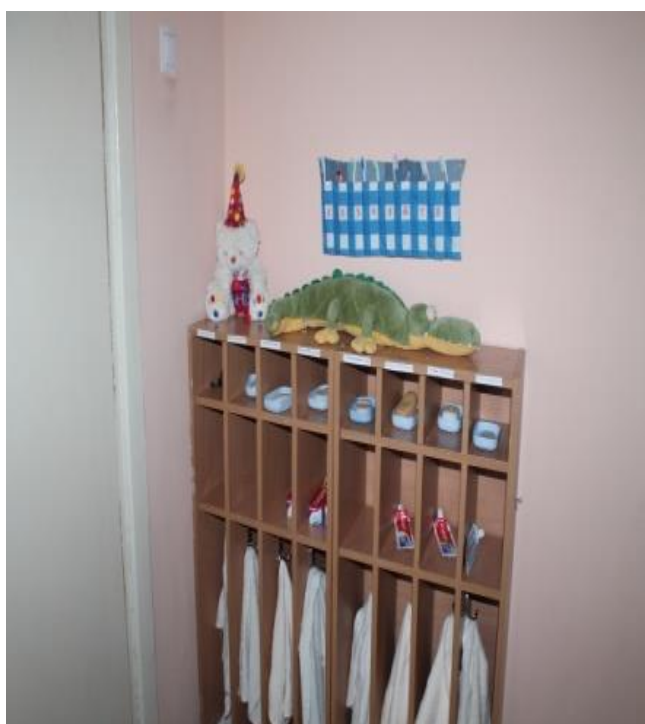
Spațiile locative care sunt predestinate pentru cazarea beneficiarilor sunt spațioase fiind într-o stare igienică satisfăcătoare. Instituția în întregime este conectată la sistemul de încălzire autonom.

Fiecare grupă de la etajul I și II dispune de:

- sală de odihnă dotată cu TV, scăunele și mese,
- garderobă pentru păstrarea îmbrăcăminte și a încălțăminte,
- baie dotată cu cadă,
- sală de activități,
- dormitorul,

- bloc sanitar dotat cu closete și chiuvete,
- dulăpioare pentru păstrarea ștergarelor, săpunului și a pastei de dinți.

Blocurile sanitare sunt dotate cu dispozitive speciale și pot fi utilizate de beneficiari, inclusiv cu deficiențe locomotorii. Beneficiarii imobilizați la pat folosesc scutece. WC-urile pentru beneficiari și personal sunt separate.

Beneficiarii îmbracă hainele care li se oferă. Îmbrăcămintea este procurată prin achiziții. O mare parte din îmbrăcăminte și încălțăminte reprezintă donație.

Îmbrăcăminte, lenjeria rezidenților sunt spălate centralizat săptămânal la spălătoria instituției. Lenjeria de pat și prosoapele sunt spălate/schimbate la necesitate. Utilajul din spălătorie reprezintă donații.

În instituție funcționează o frizerie, deschisă de luni până vineri. Frezarea beneficiarilor are loc înainte de baie.

VII. Asistența medicală

Pe ambele etaje există posturi medicale.

La etajul I în cabinetul postului medical se află fișele medicale ale beneficiarilor care nu se pot deplasa de sine stătător, iar la etajul II – actele medicale ale beneficiarilor care se pot deplasa.

Examinarea medicală a rezidenților este efectuată anual. În funcție de specificul bolii, pe parcursul anului, fiecare beneficiar este îngrijit conform necesităților individuale. În cazuri de urgență beneficiarii sunt transportați la Spitalul raional pentru a primi serviciile medicale necesare.

Personalul medical este instruit periodic. Cel puțin o dată pe lună participă la întruniri profesionale unde sunt discutate diferite aspecte medicale. Beneficiarii instituției sînt vaccinați obligatoriu. Decizia de vaccinare a copiilor este luată în colaborare cu Centrul de sănătate publică Orhei. Nu sunt supuși vaccinării beneficiarii care au contraindicații. O altă problemă neinstituțională raportată ar fi dezactivarea polițelor de asigurare medicală la 50 de beneficiari pe motivul atingerii vârstei de 18 ani.

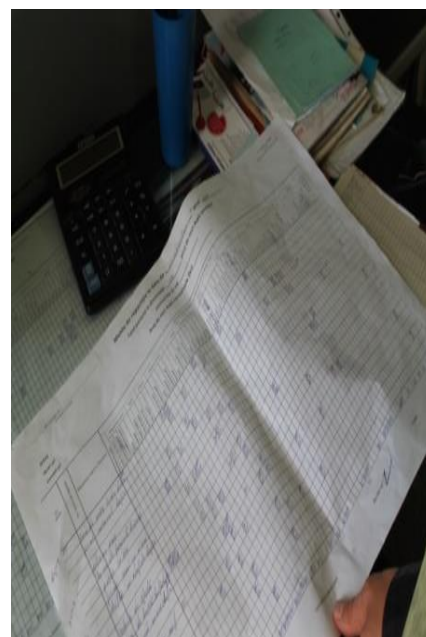
VIII. Alimentația beneficiarilor

Alimentarea beneficiarilor are loc în cantina internatului, aceasta fiind amplasată la etajul II. Beneficiarii sunt alimentați conform programului, de 4 ori pe zi, la ore prestabilite (8.30-13.00-16.00-19.00 min.).

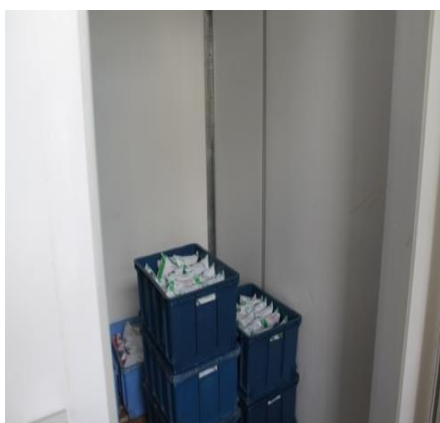
Potrivit bucătarului șef, pacienții cu regim alimentar special au un meniu individual și separat, în dependență de starea lor de sănătate. Cantina dispune de depozite pentru păstrarea produselor alimentare: a bupoaselor, conservelor, cărnii, lactatelor, fructelor și legumelor.

Pentru beneficiarii care au probleme de glutiție bucatele sunt pregătite separat. Din aceste considerente rezidenții imobilizați și cei cu probleme de glutiție se alimentează în dormitoare.

Bucătăria era curată, meniul aprobat și afișat în loc vizibil. Probele alimentare erau păstrate în frigider având inscripțiile necesare.

În depozitul instituției erau produse alimentare, termenul și condițiile de păstrare erau corespunzătoare cerințelor de pe ambalajul produselor.

Produsele alimentare sunt procurate la licitația care este organizată semestrial. Produsele sunt aduse în instituție la necesitate, în baza unui grafic de aprovizionare stabilit între beneficiar și furnizor.

IX. Activități ocupaționale

Instituția dispune de mai multe centre ocupaționale (Centrul Ludoterapia, Centrul de activități „Mâini dibace”, Centrul de rehabilitare fizică, Centrul ergoterapia, Centrul A B C, etc.), dispune de o sală festivă, una sportivă și un bazin. Deseori se organizează diverse concursuri sportive și culturale. Instituția are conexiune la wi-fi, accesat fără restricții de beneficiari. În fiecare odaie, există TV funcțional. Beneficiarilor le este permis accesul în afara instituției.

X. Evidența traumelor, incidentelor

Evidența incidentelor, traumelor, neregulilor este menținută de responsabilul de grupă (educătoarea sau dădaca). Mențiunile respective sunt notificate în Registrul situațiilor neprevăzute de conflict și traume a beneficiarilor. La momentul vizitei, membrii OAP nu au observat beneficiari agresați sau alte nereguli.

01 noiembrie 2017

Coordonat,
Șef Secție, Secția prevenirea torturii

/ semnat /

Alexandru ZUBCO